

Saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Deres dato:	Deres referanse:
SVEAND	23.03.2011	11/2561 - 1	24.02.2011	11/983 SL KKa/KR

Høringsvar endring av merverdiavgiftsloven

Forbrukerrådet er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og har eget styre og egne vedtekter fastsatt ved Kgl. res. Dette innebærer at organisasjonen er fristilt politisk fra overordnet departement, som er Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Forbrukerrådet er således en uavhengig interesseorganisasjon.

Skatte- og avgiftspolitikken er i utgangspunktet utenfor Forbrukerrådets område. Like fullt kan den foreslåtte endringen få konsekvenser for norske forbrukere, og vi ønsker derfor å avgi høringssvar.

Innledning

Forbrukerrådet har forståelse for at Finansdepartementet ønsker å endre merverdiavgiftsloven slik at det tas høyde for det stadig økende tilbudet av digitale tjenester. Med lanseringen av digitale tjenester som e-bøker, digitale aviser og ulike musikk- og tv-tjenester, flytter distribusjonen av tidligere avgiftsbelagte varer over på digitale plattformer. Denne utviklingen vil mest sannsynlig fortsette i årene som kommer.

En åpenbar fordel ved innføringen av merverdiavgift på digitale tjenester er konkurranseutjevning mellom aktører som opererer fra Norge, og allerede er MVA-pliktige, og utenlandske konkurrenter. Et godt eksempel er konkurransen på streamingtjenester for musikk. I dag er den norske tjeneste Wimp MVA-pliktig, mens den svenske konkurrenten Spotify leverer tilsvarende tjeneste til norske forbrukere fra utlandet uten å måtte betale merverdiavgift.

Andre tilsvarende eksempler finner vi innen både forlagsbransjen og tv-/filmbransjen.

Likevel ønsker vi å påpeke noen utfordringer knyttet til forslaget som vi mener kan påvirke situasjonen for norske forbrukere.

Tekniske og praktiske utfordringer i relasjon til håndhevelse

Forbrukerrådet stiller seg tvilende til om det er mulig å få alle tilbydere av digitale tjenester til å frivillig registrere seg i et norsk merverdiavgiftsregister. Forbrukere som kjøper digitale tjenester over nettet har dårlige forutsetninger for å vite om et firma som opererer fra et utenlandsk domene opererer i henhold til norske avgiftsregler.

Norske forbrukere handler i dag digitale tjenester fra selskaper som holder til i alle deler av verden. Forbrukerrådet ser vanskelig for seg hvordan myndighetene etter 1. juli 2011 skal sørge for at alle netthandler av digitale tjenester skjer med selskaper som er registrert og frivillig betaler inn merverdiavgift.

En av mulighetene myndighetene har for å håndheve lovendringen er å kontrollere innholdet i all internett-trafikk til og fra Norge. I ytterste konsekvens blir det nødvendig med innholdskontroll av all datatrafikk, noe som vil være en stor inngripen i forbrukerens privatliv. På sikt vil det også kunne føre til en fremvekst av selskaper som bevisst opererer med falske fasader fra utenlandske nettsider for å spare en fjerdedel av omsetningen.

En ytterligere konsekvens kan bli forbrukere velger å kjøpe digitale tjenester fra mindre pålitelige næringsdrivende for å spare penger. For norske tilbydere av digitalt innhold vil det dermed bli enda vanskeligere å konkurrere med utenlandske aktører.

Forbrukerrådet har i en årrekke jobbet for at norske forbrukere skal ha tilgang til gode, lovlige alternativer på den digitale markedsplassen, blant annet for å motvirke ulovlig nedlasting av opphavsrettsbeskyttet materiale. Fører etableringen av MVA-plikt for digitale tjenester til at vi får et "gråmarked" hvor aktører i varierende grad bevisst eller ubevisst unndrar seg MVA er vi bekymret for at grensene mellom rett og galt blir vanskeligere for forbrukere å forholde seg til.

Digitale tjenester eller produkter?

I disse dager pågår arbeidet med en omfattende revisjon av EUs forbrukerlovgeving. I arbeidet med Forbrukerrettighetsdirektivet (2008/0196 (COD)) har det også blitt diskutert hvorvidt forbrukerlovgevingen gjelder for digitalt innhold. En åpenbar utfordring har vært knyttet til definisjonen av digitalt innhold.

Finansdepartementet omtaler i høringsnotatet *digitale tjenester*. Forbrukerrådet frykter at man med ønske om å innføre et håndfast lovverk ender opp med å ikke ta inn over seg spennet av hva en digital tjeneste kan være. Er det kun snakk om produkter som kan sammenlignes med fysiske produkter, eksempelvis eksemplarnedlasting av film eller musikkfiler? Dekkes streamingtjenester av film-, tv- eller musikksendinger i sanntid? Faller nettversjonene av Facebook eller LinkedIn utenfor MVA-plikt, mens applikasjonsversjonene versjoner får det?

Utover dette må det tas høyde for at innovasjon og utviklingen av nye tjenester vil fortsette i årene som kommer. Lovverket må være teknologi- og plattformnøytralt. Forbrukerrådet ber departementet ta dette opp til behandling i lovarbeidet for å forhindre eventuell uklarhet i fremtiden.

Riktig virkemiddel?

Innføringen av merverdiavgift for digitale tjenester fra utlandet er ment å sikre innkreving av statlige avgifter, og kan samtidig stimulere til rettferdig konkurranse i markedet. Både for norske og internasjonale aktører.

Forbrukerrådet tror digitale tjenester vil bidra til å øke handel på tvers av grensene. Det er også et uttalt mål i EUs digitale agenda å legge til rette for å utløse det potensial som ligger i den digitale økonomien, samt en mer utstrakt handel over landegrensene.

Norske forbrukere etterspør tilgang til tjenester som er tilgjengelige i andre land. Ettersom det norske markedet er såpass lite, er det også sårbart for at norske særordninger fører til at tilbydere heller unnlater å etablere seg på det norske markedet enn å gjøre en ekstrainsats for å tilpasse seg vår lovgiving.

Lovverket må utformes slik at merverdilovgivingen ikke sementerer eksisterende forretningsmodeller eller hindrer videre teknologiutvikling. I arbeidet med lovendringen ber vi derfor Departementet sørge for at det innføres et teknologinøytralt lovverk som legger til rette for at tilbud og etterspørsel realiseres i et marked i kontinuerlig utvikling.

Oppsummerende betraktninger

Forbrukerrådets innspill i anledning lovendringen av merverdiavgiftsloven kan oppsummeres i følgende punkter:

- Utjevning av ulikheter kan bidra til bedre konkurransevilkår mellom norske og internasjonale tilbydere av digitale tjenester
- Et merverdiavgiftsregime må ikke gå utover forbrukeres rett til privatliv eller få begrensende konsekvenser for tilbudet av nye tjenester
- Regelverket må utformes på en måte som ikke tilgodeser gamle forretningsmodeller på bekostning av nye, eller stenger for den videre utviklingen av digitale produkter

Med hilsen
for **FORBRUKERRÅDET**

Audun Skeidsvoll
Forbrukerpolitisk direktør

Svenn Richard Andersen
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.